

«Ψαρεύοντας πρωτεΐνη» Οι επιπτώσεις της θαλάσσιας αλιείας στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια έως το έτος 2050»

Περίληψη μελέτης

Ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται και η εξασφάλιση των απαραίτητων αγαθών για την επιβιώσή του εντείνει τις πιέσεις στους φυσικούς πόρους της γης. Ένα από τα πιο επιτακτικά ερωτήματα για το μέλλον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια των ανθρώπων, που σύντομα θα φτάσουν τα εννέα δισεκατομμύρια: πώς θα εξασφαλίσουμε επαρκή τροφή για όλους; Μπορούμε να αλλάξουμε την αλιεία και τη γεωργία με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να παράγουν τροφή για τους ανθρώπους, διατηρώντας παράλληλα σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα τις αρνητικές επιπτώσεις τους στο περιβάλλον; Θα είμαστε σε θέση να επιλύσουμε δίκαια και ειρηνικά τα ζητήματα κατανομής της τροφής;

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι παγκόσμιες επισιτιστικές ανάγκες πρόκειται να διπλασιαστούν μέσα στα επόμενα 35 χρόνια. Από τεχνολογική άποψη, φαίνεται εφικτό να μπορούν να παραχθούν τρόφιμα ικανά να θρέψουν έως και 10 δισεκατομμύρια ανθρώπους (Evans 1998). Από πλευράς θερμίδων, οι αγροτικές καλλιέργειες σε ολόκληρο τον κόσμο παράγουν σχεδόν κατά ένα τρίτο περισσότερη τροφή από όση χρειάζεται για να τραφεί ο παγκόσμιος πληθυσμός (BMEL 2015). Παρόλα αυτά, περίπου ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι υποφέρουν από πείνα. Το τελευταίο είναι αποτέλεσμα του προβλήματος κατανομής και όχι έλλειψης της τροφής.

Κάτι που λείπει σε ορισμένες περιοχές, σπαταλάται χωρίς λόγο σε άλλες: σε παγκόσμιο επίπεδο, περίπου το 30-40% όλων των τροφίμων στην αλυσίδα παραγωγής και διακίνησής τους καταλήγει στον κάδο (WWF 2015). Η δυνατότητα επέκτασης των καλλιεργούμενων εκτάσεων για τη γεωργική παραγωγή των βασικών τροφίμων δείχνει μάλλον απίθανη· μάλιστα, η εναλλακτική αυτή έχει φτάσει στα όριά της ή τα έχει ήδη ξεπεράσει σε πολλούς τομείς. Πολλά συστήματα

γεωργικής εκμετάλλευσης παράγουν τεράστιες ποσότητες προϊόντων, όπως καλαμπόκι, ρύζι, δημητριακά και κρέας, ενώ ταυτόχρονα υποβαθμίζουν πόρους, όπως το έδαφος και το νερό.

Και τι γίνεται με τα ψάρια; Τα ψάρια διαδραματίζουν έναν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. **Παρέχουν σε περισσότερα από 3,1 δισεκατομμύρια ανθρώπους πάνω από το 20% των ζωικών πρωτεϊνών της διατροφής τους, αλλά κυρίως αποτελούν σημαντική πηγή λιπαρών οξέων και ιχνοστοιχείων (Thilstedt κ.ά. 2016· FAO 2016· Béné κ.ά. 2015). Από τα ψάρια προέρχεται σήμερα το 17% του συνόλου των πρωτεϊνών που καταναλώνονται στον κόσμο. Το ποσοστό αυτό θα συνεχίσει να αυξάνεται, καθώς η αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών συνοδεύεται από αύξηση της ζήτησης για ψάρια υψηλής ποιότητας (Παγκόσμια Τράπεζα 2013). Πέραν της σημασίας τους ως πηγής τροφής, τα ψάρια έχουν επίσης μεγάλη κοινωνικοοικονομική σημασία: περίπου 500 εκατομμύρια άτομα (επαγγελματίες στους τομείς αλιείας και υδατοκαλλιέργειας) σε ολόκληρο τον κόσμο εξασφαλίζουν το εισόδημά τους μέσω κάποιας δραστηριότητας στον τομέα της αλιείας (FAO 2014).**

Ωστόσο, η κατάσταση των ιχθυοποθεμάτων διεθνώς αποτελεί αιτία ανησυχίας. Από τις επιστημονικές εκτιμήσεις των ιχθυοποθεμάτων προκύπτει ότι σε ποσοστό 31% είναι υπεραλιευμένα και σε 58% πλήρως αλιευμένα (FAO 2016· Costello κ.ά. 2016). Μια περαιτέρω αύξηση των αλιευτικών πιέσεων θα μπορούσε σοβαρά να θέσει σε κίνδυνο την κατάσταση των πλήρως αλιευμένων αποθεμάτων (FAO 2016).

Σύμφωνα με το WWF, ο δημόσιος διάλογος για το ζήτημα της εξασφάλισης πρωτεΐνης υψηλής βιολογικής αξίας στον παγκόσμιο πληθυσμό παραβλέπει το γεγονός ότι και τα δύο συστήματα παραγωγής τροφής -η θάλασσα και η γη- συνδέονται στενά μεταξύ τους, και από πλευράς φυσικών ορίων και ικανότητας παραγωγής τροφής και ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθούν ως ένα. Η πλούσια σε πρωτεΐνες σόγια χρησιμοποιείται σε ιχθυοτροφές, ενώ τα ιχθυάλευρα και τα ιχθυέλαια χρησιμοποιούνται με τη σειρά τους σε ζωοτροφές για χοίρους και πουλερικά. Οι ποσότητες των θαλάσσιων αλιευμάτων δεν μπορούν προφανώς να αυξηθούν, αντίθετα μάλιστα έχουν μείνει στάσιμες εδώ και σχεδόν 30 χρόνια. Η τρέχουσα ζήτηση για ψάρια είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που μπορεί να καλύψει η θαλάσσια αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, ενώ ήδη σήμερα το ήμισυ του συνόλου των ψαριών διεθνώς προέρχεται από υδατοκαλλιέργειες. Ο συγκεκριμένος κλάδος της βιομηχανίας τροφίμων, ο οποίος έχει αναπτυχθεί σημαντικά κατά τα τελευταία 40 χρόνια, απαιτεί συγχρόνως τη χρήση θάλασσας και γης.

Σκοπός της αλιευτικής διαχείρισης είναι η διαφύλαξη των αλιευτικών πόρων και η διασφάλιση της βιώσιμης και φιλικής προς το περιβάλλον εκμετάλλευσής τους σε μακροπρόθεσμη βάση. Η επίτευξη του σκοπού αυτού αποτελεί ευθύνη των φορέων χάραξης πολιτικής. Πολλοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι η αλιευτική διαχείριση πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά προκειμένου να ενισχυθεί διεθνώς η επισιτιστική ασφάλεια και να αποτραπεί η επικείμενη κατάρρευση των ιχθυοποθεμάτων (Pauly κ.ά. 2005· Worm κ.ά. 2006, 2009· Branch 2008· Branch κ.ά. 2010· Allison κ.ά. 2012· Quaas κ.ά. 2016). Τέτοιου είδους μεταρρυθμίσεις στον τομέα της διαχείρισης θα μπορούσαν να αποδειχθούν πολύ δαπανηρές βραχυπρόθεσμα. Ωστόσο, τα οφέλη που θα αποκομίζαμε από τα εν λόγω μέτρα θα ήταν πολύ σημαντικότερα από το κόστος αυτό, εφόσον τα αποθέματα επρόκειτο να φτάσουν και πάλι σε υγιή επίπεδα (Quaas κ.ά. 2012· Sumaila κ.ά. 2012). Η συνεκτική και αποτελεσματική διαχείριση των αλιευτικών πόρων, η οποία ακολουθεί μια προσέγγιση βασισμένη στο οικοσύστημα, εξασφαλίζει την εφαρμογή των κανόνων, περιορίζει σοβαρά την παράνομη αλιεία και ενσωματώνει την πεποίθηση ότι η βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών δραστηριοτήτων θα αυξήσει την παγκόσμια προσφορά αλιευμάτων. Τα παραπάνω είναι ζωτικής σημασίας για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για ψάρια και τη διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των λειτουργιών του οικοσυστήματος (Worm κ.ά. 2009·

Froese and Proelss 2010). Διότι, εντέλει, οι υγιείς πληθυσμοί ψαριών ζουν μόνο σε υγιείς θάλασσες.

Στη μελέτη αυτή, το WWF προσπαθεί να βρει και να συνοψίσει τις απαντήσεις σε τρία ερωτήματα:

- Ποια είναι η μέγιστη ποσότητα ψαριών που θα μπορεί να αλιευθεί βιώσιμα από τις θάλασσες το 2050;
- Πώς θα αναπτυχθεί η ζήτηση ψαριών διεθνώς και ανά περιοχή έως το 2050;
- Πώς οι προβλέψεις αυτές θα επηρεάσουν την κατανάλωση ψαριών; Μήπως, για παράδειγμα, κινδυνεύουμε να αντιμετωπίσουμε έλλειψη σε πρωτεΐνη ψαριών;

Υδατοκαλλιέργεια

Ο αυξανόμενος πληθυσμός των ανθρώπων παγκοσμίως καταναλώνει ολοένα και μεγαλύτερες ποσότητες ψαριών. Για να καλυφθεί η αυξανόμενη διεθνής ζήτηση γίνεται επίσης εκτροφή ψαριών. Εάν μάλιστα δεν είχαν αναπτυχθεί δυναμικά οι υδατοκαλλιέργειες κατά τις τελευταίες δεκαετίες, δεν θα μπορούσε να καλύπτεται η ανθρώπινη ζήτηση για ψάρια, καθώς οι αποδόσεις της θαλάσσιας αλιείας διεθνώς παραμένουν στάσιμες εδώ και περίπου 30 χρόνια. **Με μια μέση ετήσια αύξηση 9% από το 1970, η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο της παγκόσμιας βιομηχανίας τροφίμων.** Η Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO) υπολόγισε τη συνολική παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας το 2014 σε πάνω από 90 εκατομμύρια τόνους. Σήμερα, περισσότερο από το ήμισυ των βρώσιμων ψαριών που καταναλώνονται στον κόσμο προέρχεται από μονάδες εκτροφής.

Ωστόσο, η τεράστια ανάπτυξη στον τομέα της εκτροφής παρουσιάζει προβλήματα για διάφορους λόγους. Αφενός, η υδατοκαλλιέργεια ασκείται κατά πολύ μεγάλο βαθμό σε χώρες που έχουν μικρό ή ανύπαρκτο νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της ή την προστασία του περιβάλλοντος. Αφετέρου, προκαλεί σημαντική θαλάσσια ρύπανση όταν οι χημικές ουσίες, τα υπολείμματα τροφίμων, τα περιττώματα και τα φάρμακα από τους ανοιχτούς κλωβούς καταλήγουν στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Για τη σίτιση των σαρκοβόρων ψαριών στις μονάδες εκτροφής απαιτούνται πρωτίστως ψάρια ελεύθερης αλιείας· τα φυτοφάγα ψάρια τρέφονται περισσότερο με πρωτεΐνες που παράγονται από γεωργικές καλλιέργειες. Στο παρελθόν, ως αποτέλεσμα της κατασκευής των μονάδων εκτροφής γαριδών στις παράκτιες περιοχές των τροπικών και υποτροπικών χωρών, χάθηκαν πολύτιμοι οικότοποι όπως τα μαγκρόβια δάση. Η καταστροφή τους είχε τεράστιες συνέπειες για τη λειτουργία των παράκτιων οικοσυστημάτων, την προστασία των ακτών και την αλιεία.

Βασικά ευρήματα της μελέτης & σχόλια του WWF

1 Σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας μελέτης, το 2050 θα είναι εφικτή η αλίευση περίπου 112 εκατομμυρίων τόνων ψαριών σε ολόκληρο τον κόσμο εάν η διαχείριση των αλιευτικών πόρων παραμείνει στα σημερινά μέτρια επίπεδά της. Φαίνεται λοιπόν, ότι οι θαλάσσιοι πόροι βρίσκονται ήδη κοντά στο σημείο της πλήρους εκμετάλλευσής τους (το 2010 η συνολική ποσότητα αλιευμάτων ήταν 101 εκατομμύρια τόνοι), αφήνοντας ελάχιστα περιθώρια για αύξηση του όγκου των αλιευμάτων στο μέλλον.

Υπάρχει μόνο ένας τρόπος για να αυξηθεί η παγκόσμια ποσότητα αλιευμάτων, ο οποίος είναι συγχρόνως εφαρμόσιμος, βιώσιμος, και ανταποκρίνεται στην αυξανόμενη ζήτηση: η διαχείριση των αλιευτικών πόρων πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά σε ολόκληρο τον κόσμο, ενώ όποιες αποφάσεις λαμβάνονται πρέπει να δίνουν πολύ μεγαλύτερη έμφαση στις οικολογικές αλληλεπιδράσεις, σε σχέση με ό,τι συμβαίνει έως σήμερα. Στα ψάρια, για παράδειγμα, τέτοιες είναι οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ θηρευτών και θηραμάτων. Ένα διαφοροποιημένο, οικονομικά βελτιστοποιημένο και πλήρως εφαρμόζόμενο σύστημα διαχείρισης θα μπορούσε έως το 2050 να οδηγήσει σε βιώσιμα αλιεύματα ύψους περίπου 137 εκατομμυρίων τόνων διεθνώς.

Σχόλιο WWF

Βελτίωση της διαχείρισης

Η αλιεία ασκεί σημαντική πίεση στα αποθέματα των ψαριών και τους βιοτόπους τους σε όλες τις θάλασσες του κόσμου. Το WWF έχει δεσμευθεί για μια διαχείριση των αλιευτικών πόρων, η οποία βασίζεται στο οικοσύστημα και διαφυλάσσει το μέλλον της θαλάσσιας οικολογίας και του ανθρώπινου πληθυσμού. Η στρατηγική αυτή στοχεύει όχι μόνο στη διατήρηση των απαραίτητων αποθεμάτων των μεγάλων ψαριών - θηρευτών, αλλά και στην προστασία των οικοτόπων και των απειλούμενων ειδών. Οι συνολικές επιτρεπόμενες ποσότητες αλιευμάτων και τα διάφορα διαχειριστικά μέτρα (π.χ. χωρικοί και εποχικοί περιορισμοί) έχουν ορισθεί έτσι ώστε να ρυθμίζουν την αλιευτική βιομηχανία. Υπό το πρίσμα της παρούσας κατάστασης, το συγκεκριμένο μοντέλο διαχείρισης θα επέφερε σημαντική ποιοτική βελτίωση, η οποία είναι αναγκαίο να υπάρξει άμεσα προκειμένου η αλιεία να καταστεί βιώσιμη. Αυτό εντέλει θα οδηγούσε σε αύξηση του αριθμού των ψαριών και πιο δίκαιη κατανομή τους στη συνέχεια.

Η παράνομη αλιεία, η οποία αντιστοιχεί περίπου στο 30% της παγκόσμιας ποσότητας αλιευμάτων, αποτελεί απόδειξη μιας ιδιαίτερα επιζήμιας συνέπειας της κακής διαχείρισης. Αντανακλά τον μεγάλο ανταγωνισμό και την υψηλότερη ζήτηση που συνοδεύονται από ελλείψεις ελέγχου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση φέρει ιδιαίτερη ευθύνη για την επίλυση αυτού του προβλήματος. Καταρχάς, τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να δείξουν μεγαλύτερη συνέπεια στην εφαρμογή του ισχύοντος κανονισμού, ώστε να αποτρέπεται η εισαγωγή παράνομων αλιευμάτων. Δεύτερον, πρέπει να διασφαλίσουν ότι κάθε αλιευτική δραστηριότητα που διεξάγεται εκτός των υδάτων της ΕΕ είναι δίκαιη και βιώσιμη. Επιπλέον, οι συμφωνίες της ΕΕ με αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να εστιάσουν στην προτεραιοποίηση της περιφερειακής αλιείας και κυρίως στη διασφάλιση της διάθεσης τοπικά αλιευμένων ψαριών στους τοπικούς πληθυσμούς.

2 Εάν η ποιότητα της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων παρέμενε κατ' ελάχιστον στα σημερινά μέτρια επίπεδα, οι ποσότητες ψαριών ελεύθερης αλιείας (112 εκατομμύρια τόνοι) θεωρητικά θα επαρκούσαν για να προμηθεύσουν κάθε κάτοικο του πλανήτη το 2050 με 12 κιλά (ανά έτος). Αυτό αντιστοιχεί περίπου στη μέση ποσότητα που συνιστάται σήμερα από τον ΠΟΥ και από έναν μεγάλο αριθμό χωρών.

Πιο 'δίκαιη ψαριά'

Το WWF θεωρεί ότι η αντίληψη πως τα ψάρια επαρκούν για όλους θα πρέπει να εξετασθεί πιο προσεκτικά. Καταρχάς, η διατήρηση της σημερινής κατάστασης δεν αποτελεί καν επιλογή για τη διεθνή αλιεία, καθώς το 58% των αποθεμάτων έχει ήδη φθάσει στα όρια ανοχής του και το 31% τα έχει ξεπεράσει, με τα τελευταία να χαρακτηρίζονται ως υπεραλιευμένα. Επιπλέον, δεν υπάρχει σήμερα κανένας μηχανισμός δίκαιης κατανομής των αλιευμάτων με βάση τις πραγματικές ανάγκες των πληθυσμών. Δεύτερον, οι συνιστώμενες από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) ποσότητες ψαριών που πρέπει να καταναλώνονται σχετίζονται κυρίως με πολύτιμα ιχνοστοιχεία και όχι με τις πρωτεΐνες. Σε πολλές χώρες, η σημερινή ζήτηση για ψάρια ξεπερνά κατά πολύ τον μέσο όρο της ποσότητας που συστήνει ο ΠΟΥ, διότι οι κάτοικοι τους βασίζονται στα ψάρια ως βασική πηγή πρωτεΐνης και διαθέτουν ελάχιστες εναλλακτικές λύσεις. Για παράδειγμα, στη Σενεγάλη καταναλώνονται 24 κιλά ψαριών κατά κεφαλήν ετησίως, από τα οποία προέρχεται σχεδόν το ήμισυ της ποσότητας ζωικών πρωτεϊνών που καταναλώνονται. Στη Γερμανία και τη Γαλλία, η κατά κεφαλήν κατανάλωση των 14 και 32 κιλών αντίστοιχα, ξεπερνά επίσης τη συνιστώμενη από τον ΠΟΥ ποσότητα, η οποία ανέρχεται στα 11,7 κιλά. Ωστόσο, σε αυτές τις χώρες, τα ψάρια παρέχουν μόνο το 7% των ζωικών πρωτεϊνών που καταναλώνονται. Ακόμα και αν απείχαμε πλήρως από την κατανάλωση ψαριών στη Βόρεια Ευρώπη, δεν θα αντιμετωπίζαμε έλλειψη σε πρωτεΐνες. Η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική σε φτωχότερες περιοχές με υψηλά επίπεδα κατανάλωσης ψαριών.

3 Μπορούμε να υποθέσουμε ότι όταν το 2050 οι ανεπτυγμένες χώρες αντιμετωπίσουν έλλειψη στις διαθέσιμες ποσότητες ψαριών, θα προχωρήσουμε στην εισαγωγή ψαριών σε υψηλότερες τιμές. Οι αναπτυσσόμενες χώρες με πλούσια ιχθυαποθέματα θα εξάγουν τα ψάρια τους, αντί να τα καταναλώνουν οι ίδιες. Οι πλούσιες χώρες θα εξακολουθούν να είναι σε θέση να εξασφαλίσουν τα ψάρια «τους» στο μέλλον, ενώ οι φτωχότερες όχι. Για τις φτωχές παράκτιες χώρες, η πιθανότητα εξάπλωσης της φτώχειας και της πείνας εντός των συνόρων τους αυξάνεται.

Το 2050, τα μεγάλα θαλάσσια οικοσυστήματα στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική (με εξαίρεση τη βορειοδυτική Αφρική και το Περού), όπως και εκείνα κατά μήκος των ακτών της Ασίας, δεν θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην τοπική ζήτηση για ψάρια ελεύθερης αλιείας. Οι χώρες που γειτνιάζουν με μεγάλα θαλάσσια οικοσυστήματα στην Ανατολική Ασία, τη Δυτική Αφρική και τη δυτική Νότια Αμερική θα μπορούσαν να εξάγουν τα ψάρια τους, λόγω των υψηλών τιμών των ψαριών και των χαμηλών τιμών για υποκατάστατα προϊόντα. Από την άλλη μεριά, οι ανεπτυγμένες χώρες με υψηλή αγοραστική δύναμη, όπως η Αυστραλία και οι ΗΠΑ, είναι πολύ πιθανό να αυξήσουν τις εισαγωγές ψαριών. Η Γερμανία, η Γαλλία ή η Νότια Αφρική ίσως εισάγουν ψάρια από άλλες θαλάσσιες περιοχές για να αντισταθμίσουν τις σημαντικές ελλείψεις που θα υπάρχουν ενίοτε στις δικές τους αλιευμένες ποσότητες.

«Μπορώ να φάω τα δικά σου ψάρια»

Η Ευρώπη σήμερα εισάγει περίπου το ένα τέταρτο των συνολικών αλιευμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο και αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά για αλιεύματα και προϊόντα αλιείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Πάνω από τη μισή ποσότητα ψαριών που εισάγονται στην ΕΕ προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Από στατιστική άποψη, στην Ευρώπη καταναλώνουμε όλα τα ψάρια που προέρχονται από τα δικά μας ύδατα μέσα στο πρώτο μισό κάθε χρόνου. Τον υπόλοιπο χρόνο καταναλώνουμε εισαγόμενα ψάρια, τα οποία στη συνέχεια λείπουν από αλλού ως πηγή θρεπτικών συστατικών και/ή ως ακρογωνιαίος λίθος των τοπικών οικονομικών δομών. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι η υψηλή ζήτηση για εισαγόμενα ψάρια θα μειωνόταν εάν τα ιχθυαποθέματα στα ύδατα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επανέρχονταν σε υγιή επίπεδα.

Πρέπει να υποθέσουμε ότι η κατανάλωση ψαριού στο βόρειο ημισφαίριο θα έχει ακόμη πιο σοβαρές επιπτώσεις στο μέλλον ως προς τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων που εξαρτώνται με διάφορους τρόπους από τα ψάρια. Επιπλέον, η ανάλυσή μας ως προς τις ροές διανομής δείχνει σαφώς ότι τα επιπλέον αλιεύματα δεν θα χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν την αυξανόμενη ζήτηση σε ψάρια στις χώρες που εξαρτώνται από αυτά. Ωστόσο, η αυξανόμενη ανεπάρκεια των πόρων και η άνιση κατανομή των ψαριών δεν πρέπει να επιβαρύνει τις φτωχότερες χώρες. Αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει συγκρούσεις και να επιδεινώσει την αστάθεια ιδιαίτερα εάν ο τομέας της αλιείας δεν ρυθμιστεί καλύτερα.

Συμπέρασμα του WWF

Η έκθεσή μας «Ψαρεύοντας πρωτεΐνη – Οι επιπτώσεις της θαλάσσιας αλιείας στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια έως το έτος 2050» προσδιορίζει τους βασικούς παράγοντες που οδηγούν σε ένα βιώσιμο μέλλον την αλιεία. Επισημαίνει επίσης τις συστηματικές αλλαγές που απαιτούνται στους τομείς της αλιείας και της διαχείρισής της προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παγκόσμια προβλήματα της πείνας και της φτώχειας δεν θα συνεχίσουν να υφίστανται στο μέλλον. Κάτι τέτοιο θα ερχόταν σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις για το μέλλον που διατυπώνονται στο σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών: η εξάλειψη της πείνας και της φτώχειας μέχρι το 2030 είναι δύο από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η διαχείριση των αλιευτικών πόρων, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να βελτιωθεί παντού σημαντικά. Πέραν της κακής διαχείρισης, τα ιχθυαποθέματα υποφέρουν επίσης, από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως επίσης από τη ρύπανση και την καταστροφή των οικοτόπων τους. Η επένδυση στην καλύτερη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, την υπεύθυνη υδατοκαλλιέργεια, την προστασία των ζωτικής σημασίας θαλάσσιων οικοτόπων και τις δίκαιες εμπορικές πολιτικές θα μπορούσε να αποκαταστήσει την παραγωγικότητα των θαλασσών μας και να αποφέρει οφέλη για δεκάτομμυρια ανθρώπους στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τα αποτελέσματά μας δείχνουν σαφώς ότι η αύξηση του πληθυσμού σε ολόκληρο τον κόσμο δεν πρέπει να χρησιμεύσει ως δικαιολογία για την ακόμη πιο απερίσκεπτη εκμετάλλευση των θαλασσών μας. Στην πραγματικότητα, η λύση στα προβλήματα αυτά μπορεί να επιτευχθεί με την εισαγωγή και εφαρμογή μιας βιώσιμης και βασισμένης στο οικοσύστημα διαχείρισης των αλιευτικών πόρων. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλίζονται ίσα δικαιώματα πρόσβασης στην τροφή και δίκαιες τιμές. Η αύξηση της προσφοράς των ψαριών που είναι αλιευμένα με βιώσιμο τρόπο ή με πρακτικές δίκαιου εμπορίου δεν στοχεύει στον εφησυχασμό της συνείδησης των Ευρωπαίων καταναλωτών· πρέπει επίσης να ωφελεί τους αλιείς και υδατοκαλλιεργητές στις αναπτυσσόμενες χώρες, με μετρήσιμα αποτελέσματα.

Η ευθύνη για όλα τα παραπάνω είναι δική μας – όχι μόνο σε πολιτικό επίπεδο αλλά και ως καταναλωτές.

